

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра оториноларингології

Силабус навчальної дисципліни
«Оториноларингологія»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити ЄКТС.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра оториноларингології. База КНП «МКЛ №11» ОМР, вул. Академіка Воробйова, 5, корпус №8, 2-ий поверх. База КНП «ООКЛ» ООР, вул. Академіка Заболотного, 26, 9-ий поверх. База Університетської клініки, вул. Тініста, 8, підвальне приміщення
Викладач (-і)	Пухлік Сергій Михайлович, д.мед.н, професор, завідувач кафедри Євчев Федір Дмитрович, д.мед.н, професор Доценти: к.мед.н. Богданов Кирило Георгійович, к.мед.н. Тітаренко Ольга Валентинівна, к.мед.н. Дєдікова Ірина Володимирівна, Асистенти: к.мед.н. Тагунова Ірина Кимівна, к.мед.н. Чернишева Інна Едуардівна, к.мед.н. Добронравова Ірина Володимирівна, к.мед.н. Щелкунов Анатолій Петрович, к.мед.н. Андрєєв Олександр Вікторович, Колесніченко Володимир Володимирович, Євчева Ангеліна Федорівна.
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Тітаренко Ольга Валентинівна, завуч кафедри 096-531-71-33, (048) 736-22-30, Дєдікова Ірина Володимирівна 095-194-41-23, Сергієнко Валентина Петрівна, старший лаборант кафедри 098-454-38-80, (048) 736-22-30 Е-mail: olga.titarenko@onmedu.edu.ua , otit3333@gmail.com Очні консультації: з 14.00 до 17.00 кожної середи, з 9.00 до 14.00 кожної суботи Онлайн- консультації: з 16.00 до 18.00 кожної середи, з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Telegram, Viber (через створені у них групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – клінічна анатомія, фізіологія, методи дослідження ЛОР-органів, етіологія, патогенез, діагностика та лікування найбільш поширених захворювань ЛОР-органів.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра оториноларингології

Мета дисципліни: набуття здобувачем додаткових знань та оволодіння професійними компетентностями та навичками спостереження та ведення ЛОР хворих; навичками комунікації з врахуванням особливостей спілкування сімейного лікаря зі здоровою та хворою людиною.

Завдання дисципліни:

1. Формування вмінь та навичок комунікації з оториноларингологічним хворим.
2. Формування вмінь та навичок комунікації з хворим при найбільш поширених ЛОР захворюваннях (дихальної системи, захворюваннями вуха, ЛОР онкологічними пацієнтами).
3. Удосконалення навичок обґрунтування клінічного діагнозу, диференційної діагностики, складання плану лабораторних та інструментальних досліджень при найбільш поширених ЛОР захворюваннях (дихальної системи, захворюваннями вуха, при алергічних ураженнях ЛОР органів).
4. Опанування вмінням визначати тактику невідкладної допомоги, ведення, лікування та профілактики найбільш поширених ЛОР захворювань (дихальної системи, захворюваннями вуха, ЛОР онкологічними пацієнтами).

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні:

Знати: сучасні концепції вітчизняної і зарубіжної теоретичної і практичної оториноларингології; класифікацію, клінічні прояви, наслідки кровотеч з ЛОР органів, методи тимчасової і кінцевої зупинки кровотеч; тактику при стенозах гортані, клінічні прояви різних стадій, їх діагностика, заходи проведення консервативного та хірургічного лікування; загальні питання травм ЛОР органів; клініку, діагностику та лікування гнійно-запальних захворювань ЛОР органів; методику обстеження хворого, особливості обстеження хворого з ЛОР патологією; особливості структури медичної карти стаціонарного хворого.

Вміти: проводити збір анамнезу та об'єктивне обстеження ЛОР хворого; діагностувати та надавати першу медичну допомогу різноманітні травматичні пошкодження ЛОР органів; вибрати тактику післяопераційного ведення ЛОР хворого у залежності від оперативного втручання; діагностувати різноманітні запальні та незапальні процеси ЛОР органів, проводити між ними диференційну діагностику; вибирати відповідну консервативну та хірургічну тактику для різних стадій розвитку запалень ЛОР органів; оформити карту стаціонарного хворого для пацієнта з ЛОР патологією.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання:

Дисципліна буде викладатися у формі лекцій; практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання:

Лекції: проблемні лекції, лекції - візуалізації, лекції з аналізом конкретних ситуацій, розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж, дискусія, диспут, обговорення проблемних ситуацій, обговорення клінічних ситуацій, ситуаційне навчання.

Практичні заняття: словесні методи: бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій; наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації); практичні методи: інструктаж та відпрацювання навичок на симуляційних муляжах, тренувальні вправи з диференціальної діагностики найбільш поширених ЛОР захворювань, стандартизований гібридний ЛОР пацієнт.

Самостійна робота: робота з рекомендованою основною та додатковою

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра оториноларингології

літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять; самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка доповіді та презентації для захисту індивідуального завдання. Робота з банком тестових завдань Крок-2, самостійне вирішення клінічних завдань.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Клінічна анатомія, фізіологія, методи дослідження ЛОР органів.

Тема 1. Ендоскопічні методи дослідження ЛОР органів. Оволодіння студентами практичними навичками: користування лобним рефлектором, проведення отоскопії, передньої риноскопії, епі-, мезо- та гіпофарингоскопії, непрямой ларингоскопії, дослідження прохідності слухової труби, визначення гостроти слуху, визначення дихальної та нюхової функцій носу, взяття мазків з носа, глотки для бактеріологічного та вірусологічного дослідження.

Тема 2. Клінічна анатомія, фізіологія та методи дослідження слухового аналізатора.

Клінічна анатомія зовнішнього вуха і середнього вуха. Трансмісійна, трансформаційна функції. Будова завитки та її рецепторного апарата. Теорії звукопроведення та звукосприйняття. Дослідження слухової функції.

Тема 3. Клінічна анатомія, фізіологія та методи дослідження вестибулярного аналізатора.

Клінічна анатомія заднього лабіринту. Клінічна анатомія рецепторного апарата присінка та напівколових каналів. Провідні шляхи слухового та вестибулярного аналізаторів. Адекватні подразники ампулярного та отолітового апарата. Види вестибулярних реакцій. Ністагм, його характеристики. Основні закономірності ністагму. Сучасні методи вестибулометрії: координаційні, калоричні, обертальні, пресорна проба, електроністагмографія, стабілографія.

Тема 4. Клінічна анатомія, фізіологія та методи дослідження носа, біляносових пазух. Будова зовнішнього носа. Порожнина носа, структура його стінок. Функціональні відділи порожнини носа. Кровопостачання й іннервація носової системи. Клініко-топографічні відносини решітчастого лабіринту, верхньощелепової, лобової, клиноподібної пазух та оточуючих анатомічних утворень. Особливості будови носової системи у дитячому віці. Методи дослідження порожнини носа і приносових пазух.

Тема 5. Клінічна анатомія, фізіологія та методи дослідження глотки. Анатомічні утворення носоглотки, ротоглотки, гортаноглотки. Структура і функції лімфоаденоїдного глоткового кільця. Особливості будови лімфоїдного кільця Вальдеєра-Пирогова у дитячому віці.

Тема 6. Клінічна анатомія, фізіологія та методи дослідження гортані, трахеї, стравоходу. Топографія гортані. Хрящі, суглоби та зв'язки гортані. Кровопостачання та іннервація гортані. Будова трахеї. Відділи трахеї і її топографо-анатомічні зв'язки. Структура бронхів. Кровопостачання, лімфовідтік та іннервація трахеобронхіальної системи. Будова стравоходу, кровопостачання, іннервація. Відділи стравоходу і їх топографія. Анатомо-фізіологічні звуження стравоходу.

Змістовий модуль 2. Захворювання вуха.

Тема 7. Захворювання зовнішнього вуха (СРС). Зовнішній отит (фурункул, розповсюджене запалення зовнішнього слухового проходу), отомікоз, бешиха, перихондрит, екзема, отгематома, сірчана пробка. Етіологія, патогенез, клінічні симптоми, методи лікування захворювань зовнішнього вуха. Методи видалення сірчаної пробки та сторонніх тіл: гачком, промивання зовнішнього слухового проходу. Накладання пов'язки на вухо та зігріваючого компресу.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра оториноларингології

Тема 8. Гострий гнійний середній отит. Мастоїдит. Шляхи проникнення інфекції у середнє вухо. Стадії гострого гнійного середнього отиту, клініка, діагностика. Оцінка даних отоскопії у хворих з гострим запаленням середнього вуха, рентгенографії скроневих кісток за Шюллером, КТ і МРТ-дослідження вуха. Обґрунтування діагнозу, вибір раціональної лікувальної тактики у залежності від стадії захворювання. Показання до парацентезу. Техніка парацентезу. Особливості перебігу гострого гнійного середнього отиту при інфекційних захворюваннях та у дитячому віці. Наслідки захворювання. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка мастоїдиту. Диференційний діагноз гострого гнійного середнього отиту, мастоїдиту з зовнішнім отитом. Принципи лікування (консервативне і хірургічне) у залежності від стадії мастоїдиту. Показання до антромастоїдотомії.

Тема 9. Атипові форми мастоїдитів (СРС). Шляхи проникнення інфекції у сосковидний відросток. Фактори, які впливають на перебіг гострого мастоїдиту. Різновиди мастоїдитів у залежності від перебігу (латентний, миттєвий) та локалізації гнійного осередка (верхівково-шийні форми: Бецольтца, Муре, Орлеанського, Чителлі; зигоматит, петрозит, сквамїт, окципіт). Особливості діагностики і клініки атипових форм мастоїдиту. Принципи лікування (консервативне і хірургічне) у залежності від стадії мастоїдиту. Профілактика.

Тема 10. Хронічний гнійний середній отит, лабіринтит. Роль захворювань верхніх дихальних шляхів, імунологічного стану організму та алергічного фактора у генезі хронічного гнійного середнього отиту. Обов'язкові ознаки, мезотимпаніт та епітимпаніт, холестеатома, диференційна діагностика. Основні принципи консервативного і хірургічного лікування мезо- і епітимпаніту. Показання до радикальної операції на вусі, її етапи. Показання до слуховідновлюючих операцій. Тимпаноластика. Етапи та типи (за Вульштейном). Лабіринтит. Шляхи проникнення інфекції до внутрішнього вуха. Клінічні форми (обмежений, дифузний, серозний, гнійний, некротичний лабіринтити), діагностика, лікування.

Тема 11. Негнійні захворювання вуха: секреторний середній отит, ексудативний отит, сенсоневральна приглухуватість, отосклероз, хвороба Мен'єра. Секреторний середній отит, причини, значення алергії і дисфункції слухової труби у генезі захворювання. Дані отоскопії, дослідження слухової функції. Методи консервативного і хірургічного лікування: тимпанопункція, міринготомія, шунтування, лазерне дренування барабанної порожнини. Сенсоневральна приглухуватість – етіологічна класифікація, патогенез, комплексна діагностика, дані акуметрії, сучасні методи консервативного лікування. Профілактика захворювань слухового нерва. Отосклероз – патоморфологічні зміни у скроневої кістці, клінічні симптоми, дані акуметрії та вестибулометрії. Принципи консервативного і хірургічного лікування. Стапедектомія та стапедопластика. Хвороба Мен'єра, патогенез, консервативна терапія, показання до хірургічного лікування. Операції на нервах барабанної порожнини, дренування ендолімфатичного мішка, лабіринтектомія.

Тема 12. Особливості перебігу гострого середнього отиту у дитячому віці. Отоантрит (СРС). Антротомія, показання до цих видів операцій, техніка виконання, можливі ускладнення. Аудіометричні показання та протипоказання Профілактика порушень слуху. Значення сурдологічних центрів в диспансеризації хворих із захворюваннями вуха.

Змістовий модуль 3. Захворювання верхніх дихальних шляхів.

Тема 13. Гострі та хронічні захворювання порожнини носа. Деформація зовнішнього носа і носової перегородки. Риноластика. Сикоз, екзема, бешиха, ринофіма,

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра оториноларингології

фурункул та карбункул носа, можливі ускладнення. Принципи лікування. Гострі риносинусити. Роль інфекції в виникненні гострого риносинуситу, схильність до захворювання. Клінічні стадії. Принципи лікування. Особливості клінічного перебігу гострого риносинуситу у немовлят. Основні форми хронічного риніту (інфекційний, алергічний та інші (гіпертрофічний, атрофічний, вазомоторний, медикаментозний, гормональний, психогенний тощо), клініка, діагностика, лікування. Алергодіагностика в оториноларингології. Сучасні методи лікування захворювань носа.

Тема 14. Гострі і хронічні захворювання приносових пазух. Гострий і хронічний риносинусит - патологоанатомічні зміни, класифікація, загальні і місцеві симптоми. Додаткові методи дослідження: рентгенографія, КТ, МРТ, термографія тощо. Лікування – консервативне і хірургічне. Вікові особливості розвитку приносових порожнин, значення їх у патології ЛОР-органів у дітей. Зв'язок верхньощелепної пазухи з розвитком зубощелепної системи. Показання до операцій на приносових пазухах.

Тема 15. Риногенні і отогенні внутрішньочерепні та орбітальні ускладнення. Реактивний набряк клітковини орбіти та повік, остеоперіостит орбіти, субперіостальний та ретробульбарний абсцеси, флегмона орбіти. Риногенні та отогенні внутрішньочерепні ускладнення. Шляхи проникнення інфекції в порожнину черепа. Екстрадуральний і субдуральний абсцеси, менінгіт, тромбоз печеристого і сигмовидного синусів. Клініка ускладнень, принципи лікування.

Тема 16. Гострі тонзилофарингіти. Гострі тонзилофарингіти, клініка, лікування. Гострі бактеріальні тонзиліти. Диференційна діагностика. Загальні принципи обстеження, лікування та профілактики.

Тема 17. Хронічні запальні захворювання глотки. Хронічний тонзиліт: етіологія, патогенез, діагностика. Класифікація хронічного тонзиліту (рекурентний та рецидивуючий). Показання до тозилектомії. Гіпертрофія глоткового, піднебінних і язикового мигдаликів, хронічний назофарингіт. Принципи лікування (консервативного та хірургічного). Хронічні фарингіти, етіологія, класифікація, принципи лікування.

Тема 18. Ускладнення тонзилітів. Паратонзиліт, паратонзиллярний абсцес, парафарингеальний абсцес, внутрішньомигдаликовий абсцес, аденофлегмона, медіастиніт, тонзилогенний сепсис. Абсцестонзилектомія. Заглотковий абсцес.

Тема 19. Гострі вторинні тонзиліти. Гострі вторинні тонзиліти: ураження мигдаликів при інфекційних захворюваннях (дифтерії, скарлатині, туляремії, черевному тифі) та при захворюваннях системи крові (інфекційному мононуклеозі, агранулоцитозі, лейкозах). Характерні зміни формули крові. Методи лікування.

Тема 20. Гострі та хронічні запальні захворювання гортані. Гострий ларингіт, класифікація. Гострий ларинготрахеїт у дітей: етіологія, клініка, принципи лікування, види назотрахеальних інтубацій. Хронічний ларингіт: катаральний, гіпертрофічний, атрофічний, клінічні прояви, можливі ускладнення. Використання мікрохірургічної діагностики. Принципи консервативного та хірургічного лікування.

Тема 21. Стенози гортані. Етіологія, класифікація, клініка стенозів гортані. Патолофізіологічні механізми компенсації та декомпенсації при недостатності дихання. Невідкладна допомога та етіопатогенетичне лікування стенозів гортані у залежності від стадії. Комплектування набору інструментів для трахеотомії. Техніка виконання трахеотомії, конікотомії, можливі ускладнення. Принципи догляду за трахеостомою і трахеоканюлею.

Тема 22. Курація хворих. Збір анамнезу тематичного хворого. Зовнішній огляд хворого та ендоскопічне дослідження ЛОР органів. Аналізування додаткових методів обстеження (загальноклінічних, аудіограм, імпедансометрії, рентгенограм, КТ, МРТ, УЗД, даних біопсії, бактеріологічного дослідження тощо). Проведення диференційного

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра оториноларингології

діагнозу. формування остаточного клінічного діагнозу. Аналіз літератури. Написання історії хвороби.

Тема 23. Доброякісні пухлини верхніх дихальних шляхів та вуха. Доброякісні пухлини носа і біляносових пазух (остеома, папілома, ангіофіброма). Доброякісні пухлини глотки (юнацька ангіофіброма основи черепа). Доброякісні пухлини гортані (фіброма, папілома). Гломусні пухлини ЛОР органів. Акустична невринома. Принципи лікування.

Тема 24. Злоякісні пухлини ЛОР-органів. Злоякісні пухлини верхніх дихальних шляхів та вуха, класифікація. Ранні та пізні ознаки злоякісних пухлин гортані, глотки, носа, приносових пазух, вуха, стадії захворювання, клініка, діагностика, в тому числі принципи ранньої діагностики. Мікроларингоскопія в діагностиці та лікуванні раку гортані. Вибір методу лікування у залежності від гістологічної будови, локалізації та стадії пухлини. Показання до променевого, хірургічного та хіміотерапевтичного методів лікування. Комплексна та комбінована терапія. Органозберігаючі та реконструктивні операції на гортані, приносових пазухах.

Тема 25. Інфекційні гранульоми верхніх дихальних шляхів та вуха. Умови виникнення і види інфекційних гранулом верхніх дихальних шляхів. Склерома: етіологія, епідеміологія, особливості локалізації, клінічні стадії, діагностика. Прояви первинного, вторинного, та третинного сифілісу носа, глотки, диференційна діагностика з туберкульозом. Особливості ураження внутрішнього вуха при сифілісі. Туберкульоз носа. Туберкульоз гортані, клініка, діагностика, зв'язок з туберкульозним ураженням інших органів. Сучасні методи лікування інфекційних гранулом верхніх дихальних шляхів та вуха.

Змістовий модуль 4. Невідкладна допомога при захворюваннях ЛОР-органів.

Тема 26. Травми носа, носові кровотечі. Діагностика травм носа і приносових пазух (пальпація, огляд, рентгенографія кісток носа в боковій проекції). Класифікація травм носа. Перша допомога при травмах. Місцеві і загальні причини носових кровотеч. Місцеві і загальні засоби зупинки носових кровотеч. Техніка передньої і задньої тампонади носа. Методи зупинки кровотечі з зони Кісельбаха (припікання судин слизової оболонки, хірургічна зупинка носової кровотечі). Кровотечі з решітчастого лабіринту, методи їх зупинки.

Тема 27. Сторонні тіла ЛОР органів. Різновиди сторонніх тіл вуха, симптоматика, особливості видалення. Механізм аспірації сторонніх тіл у дихальні шляхи. Особливості клініки при сторонніх тілах гортані та трахеї, бронхів методи їх видалення. Рентгенологічне обстеження хворого. Феномен Гольцкнехта-Якобсона. Методи діагностики і видалення. Симптоматика та ускладнення сторонніх тіл глотки і стравоходу. Етапи обстеження хворого з підозрою на стороннє тіло глотки і стравоходу. Рентгенологічні методи дослідження. Ускладнення сторонніх тіл глотки та стравоходу.

Тема 28. Опіки стравоходу.

Опіки стравоходу. Види опіків стравоходу. Характер некрозу при хімічному опіку кислотами, лугами. Патологоанатомічні та клінічні стадії опіків стравоходу. Клініка та перша допомога при опіках стравоходу. Обсяг інфузійної терапії. Профілактика та лікування рубцевих стенозів стравоходу. Бужування стравоходу.

Тема 29. Захист історії хвороби. Етіологія, патогенез, клініка, методи діагностики та лікування хворого, що підлягав курації. Проведення диференційного діагнозу. Прогноз до одужання та подальшого ведення хворого.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра оториноларингології

1. Євчев Ф.Д., Пухлік С.М., Тітаренко О.В., Євчева А.Ф., Гаєвський В.В. Сучасна невідкладна допомога хворим із гострими та хронічними захворюваннями ЛОР-органів та при їх ускладненнях: навчально-методичний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів, лікарів-оториноларингологів та сімейних лікарів. – Одеса: Олді+, 2023. – 272с.
2. Попович В.І. Сучасні стандарти лікування гострих запальних захворювань ЛОР - органів (Рекомендації). – Київ, 2019. – 80 с.
3. Бабінець Л.С, Бездітко П.А., Пухлік С.М. та ін Сімейна медицина: у 3 кн.:підручник. Кн.3. Спеціальна частина. Поліпрофільність загальної лікарської практики. – к., 2017. – 680 с.
4. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Безшапочний С.Б., Дієва Ю.В. Оториноларингологія. – К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 460 с.

Додаткова:

1. Попович В.І., Кошель І. В., Пухлік С. М. Риніти: сучасні клінічні рекомендації. Практичні аспекти. -К: ТОВ «Доктор-Медіа-Груп», 2023 р. - 100 с.
2. Попович В.І., Медвідь В.І., Пухлік С.М., Кошель І.В. Фармакотерапія основних оториноларингологічних синдромів у вагітних. - К: ТОВ «Доктор-Медіа-Груп», 2020 р. - 78 с.
3. R.Corbridge, N.Steventon. Oxford Handbook of ENT and Head and Neck Surgery//Paperback, 2020. - 496 p.
4. Y.Mitin, Y.Deyeva, Y.Gomza, V. Didkovskyi etc. Otorhinolaryngology// Medicine, 2018. – 264p.
5. R.Probst, G.Grevers, H.Iro. Basic Otorhinolaryngology. A Step-by-Step Learning Guide//Thieme, 2017. – 430p.
6. Наumenко О.М., Задорожня А.Г., Юрочко Ф.Б. Антимікробна терапія в оториноларингології// Медкнига, 2016. – 104с.
7. A.Al-Qahtani, H.Haidar, A.Larem. Textbook of Clinical Otolaryngology// Hardback, 2020. - 1155 p.

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усний (опитування), тестування, оцінювання виконання практичних вправ, оцінювання комунікативних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті та самостійної роботи здобувачів.

**Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти
під час поточного контролю**

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду пацієнта та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 Кафедра оториноларингології

Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду пацієнта інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду пацієнта та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду пацієнта та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

Форми і методи підсумкового контролю: диф.залік

До підсумкового контролю у формі диференційованого заліку допускаються лише ті здобувачі, які виконали вимоги навчальної програми з дисципліни, не мають академічної заборгованості та їх середній бал за поточну навчальну діяльність з дисципліни становить не менше 3,00.

Диференційований залік здійснюється: на останньому занятті (заняття виокремлюється як окремий контрольний захід) після закінчення занять до початку екзаменаційної сесії – при стрічковій системі навчання, на останньому занятті з освітньої компоненти – при цикловій системі навчання.

Методика проведення підсумкового (семестрового) контролю з освітньої компоненти у формі диференційованого заліку є уніфікованою та передбачає використання стандартизованих форм.

**Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти
під час підсумкового контролю**

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач освіти правильно, точно і повно виконав всі завдання екзаменаційного білету, чітко і логічно відповів на поставлені екзаменаторами запитання. Ґрунтовно і всебічно знає зміст теоретичних питань, вільно володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ правильно демонстрував виконання практичних навичок, точно дотримувався алгоритму їхнього виконання, демонстрував клінічне мислення.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра оториноларингології

Добре «4»	Здобувач освіти достатньо повно виконав всі завдання екзаменаційного білету, чітко і логічно відповів на поставлені екзаменаторами запитання. Достатньо глибоко і всебічно знає зміст теоретичних питань, володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і буде відповідь, використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускає несуттєві помилки, які усуваються самим здобувачем, коли на них вказує екзаменатор. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ допустив незначні похибки в алгоритмі та техніці виконання навички, виправлені за вказівкою викладача.
Задовільно «3»	Здобувач освіти у неповному обсязі виконав всі завдання екзаменаційного білету, відповіді на додаткові та навідні запитання мають нечіткий, розпливчастий характер. Володіє основним обсягом теоретичних знань, неточно використовує професійну та наукову термінологію. Відчуває значні труднощі при побудові самостійної логічної відповіді, у застосуванні теоретичних знань при аналізі практичних завдань. У відповідях мають місце суттєві помилки. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ припустився значних похибок у алгоритмі та техніці виконання навички.
Незадовільно «2»	Здобувач освіти не виконав завдання екзаменаційного білету, у більшості випадків не дав відповіді на додаткові та навідні запитання екзаменаторів. Не опанував основний обсяг теоретичних знань, виявив низький рівень володіння професійною та науковою термінологією. Відповіді на питання є фрагментарними, непослідовними, нелогічними, не може застосовувати теоретичні знання при аналізі практичних завдань. У відповідях має місце значна кількість грубих помилок. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ не продемонстрував або припустився грубих помилок і похибок в алгоритмі та техніці виконання навички.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять;

Самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка доповіді та презентації для захисту індивідуального завдання.

Самостійна робота з банком тестових завдань Крок-2, самостійне вирішення клінічних завдань.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.
- Перескладання незадовільної оцінки проводиться в дні консультацій і відпрацювань; при дистанційному навчанні – в терміни, визначені й узгоджені з викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності:

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра оториноларингології

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнень:

Відвідування всіх видів аудиторних занять (лекцій, практичних занять) є обов'язковим.

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка, методичні вказівки, альбом.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.